

Előfizetési díj:
 Egészévre 4 ft., Félévre 2 ft., Negyedévre 1 ft.
Hirdetmények:
 3 hasábos petítség egyszer 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr., Bélyegdíj 36 kr.
 Nyilvántartási díj 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
 szellemi és anyagi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
 Bérmentetlen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.
 Kéziratokat nem küldünk vissza.

A Zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Gyümölcsészet.

IV.

Ha azt akarjuk, hogy gyümölcsfáink minden igénynek megfeleljenek, a maggyűjtést, vetést teljesítsük magunk, valamint az egy-két éves esemeteknek a nemesítési iskolába átültetését, úgy a nemesítést és különösen a nemesített esemeteknek négy éven általi kezelését.

A nyári alma nem igen kedvelt gyümölcs, mert annak érési szakában sokkal nevesebb gyümölcsök vannak élvezetünkre. Ki azonban még is nyári almát akar szaporítani, nemesítse azt kerék édes alma és fehér pogácsa magoncra, vagy a kevésbé esikosa, — például esikosa pogácsa alma után nyert alanyokra.

Előre kell boesítanom, miszerint az ajánlott fajokkal azokra szorítkozom, a melyek vidékünkön leginkább elterjedve vannak, mert hiába ajánlanám a legjobbkat is, ha annak gyümölcséhez nem juthatunk s magját nem gyűjthetjük.

Megjegyzem újabbán még azt is, hogy elkülönítsük a téli, őszi és nyári, úgy a piros és fehér alma magokat, valamint a körtét is.

Továbbá legfőbbkétebb fát és eredeti alakzatú, legjobb minőségű gyümölcsöt csak egy nyerveknek, ha minden egyes fajt saját magoncára nemesíthetünk.

A piros, vagy esikosa téli és őszi almák alá gyűjtjük: a piros pogácsa, Török Bálint, piros Calvill, Sándor orosz cár, Imperiál Magnifique, angol arany Pármén, eper-alma és orosz Reinette magokat; a fehér fajokhoz: a fehér pogácsa (pázmán alma), nagy angol (canada) Reinette, zöld heregi (grüner fürsten Apfel), kerék édes alma, nemes heregnő (Princessin Apfel) és Oberdick fehér galambka magjait. Törpe almához szt. Iván, Masánszki és angol arany magonc magot.

Téli és őszi fehér, vagy zöld színű körtéhez: a Colmár mamma, szt. Germain, Salibury, Neweron Bergamotte, Hollandi Bergamotte, szép és jó (Belle et Bonne), Aári fontos, torzsátlan.

„Zalamegye“ tárcája.

Magyarország Adriától a Dunáig.*

(Utazási benyomások Tissot Győzőtől.)

Kíváncsisággal veszek kezembe hazánkról szóló minden francia munkát. Vannak francia művek, melyek történelmünk jeles epizódjait tárgyalják; vannak, melyek belkormányzatunkat ismertetik vagy legalább akarják ismertetni, s a célt egyik jobban másik kevésbé megközelíti; hanem a mi különösen a népeletre vonatkozó részeket, az ethnographiai ismertetésekéket illeti, ezek már oly sajátos s habár „jóakarólag“, de oly téves ferde felfogással vannak írva, a mely azon benyomást gyakorolja reánk, mint primitív gondolkodású, gyenge elméjű emberek észjárásai t. i. inkább sajnálkozunk felettük, mint boszorkodunk. — inkább tűrjük tetteit, mint hasztalanul vitatkozunk, vagy felvilágosítani akarjuk — hiába; s azt szoktuk mondani: „hagyjátok a szegényt, nem tudja mit beszél! — Azt éppen nem lehet a franciákról mondani, hogy rossz színben akarnának bennünket feltüntetni, sőt mint említém, jó akaratulag viselik magukat irántunk, — de mégis fájón hat reánk, hogy állami — és közművelődési életünk kifejlődöttsége oly kevésbé ismeretes, s mi oly ismeretlenek vagyunk, mint akár Asia népei, s hogy felülünk még mindég elég sok badassággal traktálják a közönséget. A közönség pedig, mely ugyanis járatlan, lesz még járatlanabb, elfogultabb, s teljebb hibás téves nézetekkel irántunk.

Ha franciákkal beszél a nem született francia, természetesen azonnal elárulja magát, hogy idegen. Így történt velem is. Kérdik, hogy mily nemzetiségű vagyok? „Magyar“, mondám. — „Magyar! Merre van az?“ „Na, osztrák-magyar.“ Ah! Les Tziganes.“ „Si, si“ (Dicső

uras körte (grüne Salzburger) magokat, a színes körtéhez Pisztráng, Chaumonteli vadonc, téli piros Bergamotte magjait. Törpe körtefához a császár körtéből, melyből nyert magoncok általában minden, még a legkényesebb vajoncokhoz is legalkalmasabb törpe alanyt szolgáltatják úgy anyyira, hogy legújabbán szokássá vált a kényes vajoncok alá, melyek birsen nem díszlenek, a birsbe császár körtét és erre a birsen közvetlen nem díszlő kényes vajoncot nemesíteni.

Ha az elsorolt alma és körte fajokból s egyáltalán nemes gyümölcsből magot nem gyűjthetünk, azon esetben szeptember hónap vége felé szedjük vad almát és körtét, fektessük azt pár hétig utóérés végett, s használjuk annak magját elvetésre. Igaz, hogy némely körte fajok vadkörte alanyon nem díszlenek, husok köves és kevésbé olvatos, de ezen fajok száma csekély. A vad körte és alma magoncon nevelt fa sokkal tartósabb.

A gyűjtött magot ősszel száraz, jól megaprított, minden gyom és dudva gyökértől megtisztított földbe elvetjük, csekély mélységű, kézzel, vagy gereblye nyéllal húzott barázdába s befedjük azt legfeljebb két ujjnyi apró földdel, a sorokat cövekkel, s ezekre a fajokot jegyezve. Igaz, hogy az őszi magvetésbe, ha az egerek reá kapnak, abban sok kárt tesznek, de ez ritkán történik s a fölmerülhető kárt bőven pótolja az, hogy az őszi vetés korábban kel, az apró esemeteknek több ideje van a téli hideg bekövetkeztéig megerősödni.

A mennyiben az őszi vetés nem lehetséges, tegyük azt kora tavasszal, mihelyt lehetséges, a magot azonban vetés előtt 3—4 napig áztassuk be állott vízben; de földdel, homokkal, mint némely kertész szokta, be ne keverjük.

Következő nyáron a vetemény ágyat tisztán tartjuk, gyomláljuk, porháljuk s öntözzük annyiszor, a hányszor mind az szükségesnek mutatkozik.

Második tavasszal, vagy is midőn a magoncok egy évesek, kora tavasszal, mihelyt az idő engedi s a föld elég száraz, felássuk a ne-

mesítési iskolát, annak földjét gyomtól, dudvától kitisztítjuk, gereblyével megaprítjuk s elegygetjük, ennek megtörténte után zsinór mellett ásó élével kijelöljük az első sort, ettől két lábnyira a másodikat és így tovább. A sorok hosszában kijelölve lévén, a zsinort megfordítjuk és keresztben vetve, ugyan két lábnyira kijelöljük a vonalakat. Hol a két vonal egymást kereszttezi, azon pontra ültetjük a magoncot.

A nemesítési iskola e képen elkészítve, a sorok hosszában és keresztben kijelölve lévén, a esemeteket a veteményezési ágyból kiszedjük, lefelé siető szivgyökereiket — kivált a körtékénél — egy harmad részig éles késsel — de nem ollóval — visszavágjuk, a mellék hajgyökereket is megkurtítjuk, a gyökereknek a kiszedésnél megsértett részeit egészen eltávolítjuk, a esemetének derekából a legalsó 2—3 szemet meghagyjuk, az azon felüli részt egészen levágjuk. Tisztogatásnál a gyengébb és erősebb magoncokat külön válogatjuk s épen így külön választva ültetjük is azokat a nemesítési iskolába.

Az így előkészített magoncokat még az nap el is ültetjük és pedig a leírt módon előkészített nemesítési iskolában; azon ponton, hol a vonalak egymást keresztül vágják, kézzel elegendő mély és széles gödröcskét csinálunk, ebbe a kis magoncot bele állítjuk, figyelve arra, hogy mélyben ne essék, mint ahogy állott a veteményes ágyban. A gödröcskébe illesztett esemetének szivgyökerét apró földdel betemetjük, a föllebb eső mellék gyökereket egyenlően, minden irányban beosztjuk, azokra is apró földet hintünk, a gödröcskét apró földdel egészen megtöltjük, kézzel gyengén megnyomkodjuk s így folytatjuk naponként a vetemény ágyból a kiszedést, tisztogatást és ültetést mindaddig, míg azt egészen el nem végeztük.

A nemesítési iskolába ültetett esemeteket első évben sem párosítani, sem lapozni, sem alvó szemre nemesíteni nem szabad; mert az első évben nyugalomra van szükségük, hogy a gyökerek helyre vergődjenek, sebeik beforradjanak s a esemete erősödjék.

állapot). — Elkérdeznék sokszor minden félélt: „vajlon Európában vannak-e magyarok?“ stb. Ez tény, megtörténik velem, úgy másokkal is.

Vagy például beszélgettem egy franciával multkor, ki azt kérde tőlem „mi a foglalatosságom?“ „Jogász vagyok.“ „Vannak magyar jogászok is?“ „Itthon azt mondják, hogy sok is a mennyi van.“ „De jogi iskola csak nincs.“ „Van bizony két egyetemünk, 13 jogakademiánk.“ „De hát minék jött ki?“ Nem is a jogért, hanem azért, hogy a franciák szép nyelvével megismerjem, gazdag irodalmát használhassam.“ Bólintott fejével, hogy „c'est vrai“ s csillogott szemében a „gloire“ öröme. „A nyelvismeret — mondám — oly hasznos és szükséges az emberiségnek, mint bármely más tudomány. Nagyon hasznos, káros szokásnak tartom idegen nyelvet beszélni nem akarni, meg-nem tanulni. Önök franciák nem tanulnak idegen nyelveket, mert azt hiszik s részben igazuk is van, hogy az önök nyelve úgy is világ nyelv; nem akarnak, nem engednek németül beszélni, mert a poroszok ellenségei. Ezen hazafiaskodás azonban nem terem jó gyümölcsöket. Tudjuk jól, hogy önöknek a porosz elleni háboruban egyik bajuk az is volt, hogy míg a poroszoknak majd minden tisztje beszélt franciául, addig önöknek a főtisztek sem tudtak németül, és fogniok kellett olyan embereket, a kik önök helyett beszéljenek.

A francia a magyarnak barátja, de ha ellensége volna is, megtanulnám nyelvét, mint megtanultam a németet.“ „A németet? Kérdé a francia: Hát milyen nyelven beszélnek önök?“ „Hát magyarul, hiszen mondám, hogy én magyar vagyok.“ „Magyar nyelv is van!? Azt hittem, hogy az valami germán ivadéku nyelv.“ Láttam, hogy itt nagyon messze kellene kezdenie az ethnographiai ismertetést, s hogy itt céltalan, hiu minden komoly beszéd, félre álltam. Ilyen és hasonló velem folytatott beszélgetéseik után voltam képes felgöngni a hazánkról írók munkáit, értesítéseit. Idéznek egy-egy angol utazónak 1807-ben megjelent munkájából, mintha a Himalayának

ember által nem látogatott csuesairól volna szó. Sokat köszönhetünk e részben a mi szomszédainknak, — sőt gorainknak — a németeknek is. Hazánkról, nemzetünkről mindenféle furcsaságokat kürtöltek. Es itt már nem a téves ismeret, hanem az ellenséges indulat, a szándékos megfélemlítés, a roszakaratu rágalmazás volt legfőbbnyire az indok és forrás. Hogy a hálátlan századok a legújabb időben is minő rendszeresen üzik ezt, a napi tapasztalatból tudjuk; — minden esetre kárhozzatni lehet a hazai német sajtót is, hogy az ily ferde irányú áramlatoknak elejét venni, a téveszteseket helyreigazítani, fajunkat, miveltégi állapotunkat a külföldön megismertetni, hazafiai kötelességének nem ismeri, s e hazafias kötelességét elég buzgó nem teljesíti. Nyelvünket nagyon kevés francia ismeri, irodalmunk és a franciák közötti közvetítő több kárunkra, mint hasznunkra a német. Csodálatos, hogy mind ennek dacára úgy szympathiroznak velünk és úgy látszik, hogy most mi vagyunk náluk modernek. A nők magyar dolmányokat viselnek, a boulevardi dohánybureauokban magyar pipákat árulnak — meglehetősen drágán, Székely Corneliával is reklamot akartak csinálni, de kitudódott a család; ismeretes, hogy cigányainkat és zenéket mennyire felkarolták.

Ily körülmények között Tissot Victor ur is időse-rűnek találta 1878-ban Magyarországon tett utazásának benyomásait közzétenni egy november végén megjelent könyvben, melynek címét a cikk fején közöltem. Talán kiakarta javítani azon néhány évvel ezelőtt megjelent munkáját, melynek ezen indokolatlan címet adá: „Voyage au pays des Tziganes ou la Hongrie inconnue.“*) Jelen munkáját, úgy látszik, nagyobb gondal akará készíteni; franciának érdekes olvasmány lehet, mi azonban más szemmel nézzük azt. A mint a címben is mondja, utazásának benyomásait írja le, más szóval röviden ismertetni akarja a magyar életnek sajátosságait, eredetiségeit, a mint oly helyre ér, honnan erre episódiként ki-

*) La Hongrie de l' Adriatique au Danube. Impression de voyage par Victor Tissot. Paris. E. Plon et Co. 1883.

*) Utazás a cigányok országába vagy az ismeretlen Magyarországra.

A nemesítési iskolába történt ültetés utáni nyárban az iskola földje tisztán tartandó, gyomlálendő, a szükséghez képest öntözendő és porhálendő, a netaláni fölösleges hajtások eltávolítandók.

Következő tavasszal a magoncok eléggé megerősödtek arra, hogy azok párosítás, vagy lapozás által nemesíttessenek, a melyeknél pedig ez nem sikerül, alvóra szemeztessenek.

Fölösleges azt mondani is, hogy a nemesítési iskola ezen évben is tisztán tartandó, gyomlálendő és porhálendő, ha szükséges öntözendő, a megeredett nemesítésekről a fattyú hajtások éles késsel lemetszendő, azon eseteknél pedig, a melyeken a nemes-ág meg nem fogamodott, a fattyú hajtások közül a legalkalmasabb meghagyandó, a többi től levágandó, hogy a csemete e képen a jövő évi nemesítéshez előkészíttessék.

Midőn a nemesített csemeték egy évesek, kora tavasszal a nedvforgás megindulása előtt azokat egyenként átvizsgáljuk, a fattyú és egyéb fölösleges hajtásokat levágjuk, a sebet oltó viaszszal betapasztjuk. Ha a csemeték között találunk olyanokat, melyek az első évben rendkívül buja és nagy hajtást hoztak, ennek két harmadrészét egy alkalmas vezér szem fölött levágjuk, a sebet oltó viaszszal betapasztjuk.

Harmadik év tavaszán csemetéinket szintén átvizsgáljuk, a fattyú hajtásokat eltávolítjuk, az oldalhajtásokat pedig — különösen azon buja nővéstieknél, melyeket a múlt tavasszal egy harmad részig vissza vágunk — 2—3 szemre megkurjtjuk, de től le nem vágjuk, mert azok ezen évben még a fa derekának vastagodásához, erősödéséhez szükségesek. Az iskola talajának tisztán tartására ezen évben is fő gondot fordítunk.

Negyedik évi tavasszal a csemeték eléggé megerősödtek, ekkor már az oldalhajtások éles késsel lemetszendő, a sebek oltó viaszszal betapasztandók; a legfelső vezérágat is 4—5 szemre visszavágjuk, melyekből őszig a korona ágai kifejlődnek, s a csemete kinevelve, a kiültetésre el van készítve.

Azon gyengébb példányok, melyek a növekedésben visszamaradtak, s a 4-ik év tavaszáig nem fejlődtek annyira, hogy azokat koronára metszeni lehetne, mint a fiatalabb nemesítések kezelendők mind addig, míg kellőleg megerősödtek s korona alakítására alkalmasak.

Az ily módon növelt fáknak gyökérzete gazdag, egyenlően elterjedett, nem igénykzik a mélyebb vad földbe, hanem a termékenyebb felső rétegben marad, ebből bővebb táplálékot kap, a fát jobban növeli, szebb, jobb és gazdagabb terméseket ad.

Legszebb eseresnye magoncokat kapunk a vadeseresnye (madár) magjaiból s ha ahhoz nem juthatnánk, gyűjtünk szelíd magot, de a feketét a fehértől elkülönítve. Meggy alanyhoz meggy magot, kajszilhoz kizárólag dobzó (hundspläume) magot, valamint általában minden szilva-fajhoz a dobzó magból nevelt alany legalkalma-

sabb. Az úgy nevezett hosszú (besztercei) szilva magot kajszilhoz soha, szilva fajokhoz is csak azon esetben vegyük, ha dobzóhoz nem juthatunk.

A csontárok magjait szinte kora ősszel vetjük, de még jobb azokat érés idejében azonnal elvetni.

A csontár csemetéknek kitisztogatása, a nemesítési iskolába által ültetése, nemesítése épen úgy történik, mint az alma és körte csemeték kezelésénél előadtuk, azon különbséggel, hogy a csontárok a metszést nem igen tűrik, az rendszeren rák-sebet (brand) idéz elő, — kerüljük tehát ezekenél a metszést a mennyire csak lehetséges, e helyett inkább vizsgáljuk át iskoláinkat gyakrabban s a nem kellő helyen mutatkozó hajtásokat távolítsuk el még bimbó korában, a szerfölött buja hajtásokat pedig mérsékeljük hegyeik lecsipésével. És ha a csontárnál a metszés még is elkerülhetetlennek mutatkozik, azon esetben a sebet dörzsöljük be sóskával erősen, hogy annak leve a sebbe hatoljon, bedörzsölés után hagyjuk megszáradni, azután pedig tapaszszal be oltó viaszszal. Azon okból tehát, mivel a csontárok a nagyobb metszés iránt igen érzékenyek, azoknak nemesítését párosítás vagy lapozás helyett tegyük alvó szemzéssel.

Évi jelentés

a zalaegerszegi önk. tüzoltó-egylet 1882. évi működéséről.)

Tisztelt közgyűlés! Minden, a kezdet nehézségeit már szerencsésen átélte egyletnek elengedhetlen kötelembe bont példás egyetértés s az egyesületi tagok vállalt munkálkodása által az alapszabályokban körvonalozott célokat megvalósítani s ezáltal az egyesület ügyét lépésről lépésre előrevinni, s ezen összhangzatos működés alapján kifelé az egyesület számára minél nagyobb befolyást, erkölcsi elismerést s ezekből kifolyólag igazi tekintélyt szerezni.

Amely egyesület ily irányú működést nélkülöz, bármily nagy legyen is tagjainak száma, bármily magas az elők vanak is zászlajára írva, nem fog az soha felvirágozni, hanem fokról fokra süllyed, tekintélye hanyatlók, míg utóljára maga az egyesület egészen szétbomlik.

A választmány ezen néhány szóval jelzett irányban haladva, a lefolyt egyévi évben mindent elkövetett, hogy egyletünk megizmosodjék s nemes irányú céljainak szigorú pontossággal eszközölt megvalósítása által közéletünkben részeselegyen.

S ha valamikor, úgy főképp egyévi életünk lezajlott évében volt szükség a kitartó munkálkodásra, mert már kezdetben szomorúan kellett tapasztalunk, hogy egyesek, kik előbb ügyünkért lelkesültek s az egylet tevékeny tagjai gyanánt valának tekinthetők, egyesületi ügyeink vezetésében részt venni vonakodtak, úgy hogy az április hóban egybehívott rendkívüli közgyűlésen kellett mind a választmányt, mind a csapat tisztí karát kiegészíteni. — Pedig napról-napra közeledtünk a tüzpróbához, az országos tüzoltói ünnepek megtartásához, melyen ki kell vala mutatnunk, életképes-e egyletünk, megállja-e helyét az ország legtávolabb helyeiről egybesereglett tüzoltó-egyletek képviselői előtt s betudja-e igazolni az első ízben tett kísérletet, hogy az országos tüzoltói közgyűlések nemcsak az ország metropolisáiban s az utána álló legnagyobb provinciális városokban tarthatók meg, hanem tetszők oly helyekre is, melyek bár terjedelmükre, lakósaik

*) Felolvasott az egyesület f. évi január hó 28-án tartott közgyűlésén.

terjeszkehetnek. Mit is írhatna egy 412 lapra terjedő munkában tisztán utazásról Magyarországról — az Adriától a Dunáig. Kell beleszólnie történetkéket és egy kicsit complanháni.

A csinos kiállítású könyv gróf Zichy Jenőnek van ajánlva, 10 igen szép heliograv és számos fametszet ékesíti a munkát, mely 28 fejezetre van felosztva. Van a könyvhöz mellékelve egy térkép is, rajta vörös vonallal jelelve a megtett ut Fiumétől Zágrábon keresztül Kanizsa mellett el, Keszthelyen, Fűreden, Bakonyon át Győr, Esztergom, Vác Budapestig. — Eddig a kiadó érdeme, ki a könyvet izléses kiállításban becsajjtá a közönség elé.

A szerző az első 3 fejezetben fűmei, azután horvátországi élményeit írja le és a X-ik fejezetben érkezik a „magyarok Magyarországra, a szíves, vendégszerető, szép országba, a jó borok és szép lovak hazájába.“ Veglia szigetéről beszélve megjegyzi, hogy ide üzetett IV. Béla király a törökök által megveretve; majd sereget gyűjtve, azzal ismét urává lett országának. A mint látjuk, megbocsájthatlan historiai hiba. Ilyen hiba van benne számos, mit francia ugyan nem vesz észre, de a magyar embert majd nem bosszantja. Például a határőrökről beszélve kisíti, hogy 1748-ban sokan elváltak tőlük, Erdélybe mentek és jelenleg ott őrzik a határt — Székelyek neve alatt. Bámulatos tévedés! És ő ezt minden tartózkodás nélkül világá bocsajjtja! A horvátokon kezdve munkáját sok dicséretes dolgot akar rájuk mondani, hanem ott ugyan elveti a súlykot. Nincs festőiebb látvány, úgy mond, mint a horvát mágások gyülekezete. Az arany zsinoros feszes attila, kócsag tollas kalpag gyémánt gombbal, a szép lovak csizmák, a görbe kard, mind horvát nemzetűtöket és a magyarok bejöveteleik alkalmával vették át tőlük. (No lám: Attila alatt Tissot ur bizonyosan valami horvát vezért képzel. Kitehlik tőle.) Horvátul beszélni annyi, mint énekelni hallani. A horvátok és tót-

nak jó érzéke van a zenéhez. A dél-szlávok a germánoknak ezen melléknevet adták — német, c' est-à-dire muet (néma). Egész zágrábi időzése alatt nem látott sem koldust, sem részeg embert. Hozzá teszi, hogy nincs is. (Ezt köve hiszem!) Milyen derék horvát jellemet fest ő. Ez nem iszik, pálinkára szavuk nincs a délszlávoknak, nem mulat; szegény közöttük nincs, mert ha valamelyiknek földje nincs, ad neki a község. Gyönyörű ruhában járnak. Attila, kalpag, görbe kard mind horvát nemzeti öltözék. Mind zeneművészek, hódolnak a muzsáknak, de mind a mellett hős Mars fiak. Csak Tissot urra kell bízni, olyan nemzeti sajtáságokat kombinál, hogy még a horvát atyafiak sem hiszik el. Sokat utazott ő már, sok nemzetet ismer, de mindeniket, tudja dicsérni. Horvátot, tót, muszkát, magyart; — a németet? — na ezt ő sem tudja dicsérni.

Magyarországról szóló első fejezetben, mint gondoltam, alig várja, hogy szólhasson a zsványokról, pusztáról, betyárokról, csikósokról stb., hazánknak a németek által táblákra festett rémképekben vásárokon kintorna mellett énekszóval megismertett híres sajtáságairól. Beszél ő minderről, a mit — mielőtt látta — megírhatott volna. Meg áll a vonat. „Mi ez a város?“ Kanizsa. Elő papirus, elő ceruza, írjuk: „Kanizsa 12000 lakost számláló ignorátl, boldog kis mezőváros.“*) Oh, de nagyszerűen pontos leírás gondolja magában és így tovább. Érdekes különben a magyar, német és tót parasztok összehasonlítása. A magyar paraszt erős, ép testalkatu, bátran szembenéz. A tót alamuzsi, járása ingadozó; azt mondaná az ember, hogy mindig egy-egy üttéstől fél. Ez a rabszolga ura előtt. A német paraszt olyan, mint egy operette-beli polgármester. Leírja a

*) Mit szól ehhez a nagyratörő Kanizsa, a mely az egyszerű huszárként azt tartja, hogy a nagy mindenségben ezen és a tulvilágon első hely ugyan a mennyország, hanem utána mindjárt jön Nagy-Kanizsa, — azután jön sokszor semmi — s még csak azután jön London, Páris, New-York, Peking s több ily illő-filöz városok.

számára nézve kicsinyek, de annál nagyobb lakósaikban a szent ügyért a lelkesülés, az áldozni törekvés.

Hogy egyesületünk e nem kis feladatot sikeresen megoldotta, ezt ma már, mint bevégzett tény, örömmel jelezhetjük. A siker első sorban a választmány kebeléből alakított központi bizottság érdeme, mely két éven keresztül a munka terhéét nagyrészen viselé. Azonban az igazsággal ellenkezőt mondanánk, ha elismeréssel nem adoznánk a többi bizottságoknak is, melyeknek tagjai odaadó fáradozással működtek közre az ünnepély fényének, jó sikerének előidézésében. — Legfőbb elismerés illeti azonban városunk közönségét, mely magyar vendégszeretettel s igazi szívéllyességgel az egybegyűlt egyesületi képviselőket teljesen lekötélte. E szívéllyesség, e vendégszeretet adta meg az ünnepélyek igazi zománcát!

Az ünnepélynek lefolyása sokkal is mélyebben be van véve emlékeztünkben, sem hogy annak részletes előadásával a t. közgyűlést unatnók; emnyiben azonban róla jelentésünkben megemlékezni kötelességünknek tartottuk.

A lefolyt évben tartott egy rendes, egy rendkívüli közgyűlés és 7 választmányi gyűlés, melyeken az egyévi folyó ügyek lettek elintézve; a hozott végzések száma 76. — Tekintve, hogy az egyesület fő tevékenységét az országos tüzoltói ünnepélyek előkészítése vette igénybe: a választmány működése a lefolyt évben szűk körre szorított. — Így a szertár helyiségét a választmány megkeresésére a városi képviselő testület kibővítette s ezáltal azon kedvező helyzetbe jutottunk, hogy egyévi szereinket ott mind elhelyezhetjük. — A helybeli kereskedők által gyűjtött összegből egy füstfogó szerelést be, mely főképp pincetűz oltásánál célszerűen alkalmazható. A szolgálati szabályzat kidolgoztatott s az áprilisban tartott rendkívüli közgyűlésen elfogadtatt. — A városi feckendő szakértők által megvizsgáltatván, annak nagyobb mérvű kiigazítása végett árlejtés lett tartva s a legjutányosabb ajánlattevő által lett megcsináltatva. — Tek. Kaiser József ur szíves adományából egy 100 firtos, legújabb szerkezetű mentő ponyva lett beszerelve.

Hogy az országos tüzoltói ünnepélyekre a csapat minden egyes tagjának alkalom nyujtassék kedvező feltételek mellett ruha csináltatásra, e részben az egylet a választmány határozata alapján a tagokért kezességet vállalt s tagjait kötelezte, hogy heti csekély részletfizetés mellett törleszszék le a ruha árát. Sajnos azonban, hogy az egylet jóakarátával sokan visszaéltek s dacára, hogy már négy hó elmult, fizetési kötelezettségük épen nem tesznek eleget. — Intó példa legyen ez a jövőben, hogy az egylet jóállást hasonló esetekben el ne vállaljon; mivel sokan azon balhitben vannak, hogy e ruhaszínaltatás magának az egyletnek kötelessége, pedig oly kedvező helyzetben egyletünk még nem jutott, hogy ily kiadásokat is fődözhetne.

Az augusztus hó 28-án tartott választmányi gyűlésen Szeghő István elnök úr váratlan lemondása kinos benyomást tett a választmány jelen volt tagjaira annyival inkább; mert önzetlenül s minden habozás nélkül elmondhatjuk, hogy az országos ünnepélyek sikerénél az ország részét illeté, mint ki mind az egész év folyamán keresztül a legtevékenyebben működött, de főleg az ünnepélyek előtt közvetlen pár hónapon keresztül minden idejét kizárólag az egyévi ügyeknek szentelé. Hiszszük is, hogy habár a választmány őt nem vala képes a megmaradásra birni, a közgyűlésnek sikerülend őt az egyévi életnek újból megnyerni.

Az egyletnek van jelenleg 4 alapító, 180 pártoló, 9 segélyező tagja s a tüzoltó csapat 44 önkéntes tüzoltóból áll.

Az egylet vagyoni állását illetőleg befolyt részint tagsági díjakból, részint adományokból 788 firt 59 kr., melyhez a 247 firt 29 kr pénztámaradványt hozzáadva, a bevételek összege 1035 firt 88 kr. volt. Ebből a 858 firt 98 kr. összes kiadás levonva, év végén a pénztámaradvány 176 firt 90 krt tesz. — A kiadásokban befoglaltatik a költségvetésben megállapított 236 firt rendes kiadás, a Seltenhoffer Frigyes gyárosnak fizetett 300 firt.

Duna történetét, Komárom, Visegrád, Buda történetét; mindezt utazás nélkül írhatta volna. A szöveg között van Zichy gróf, Jókai arcképe, kikkel találkozott. Székely Cornéliáé is. Hát az hogyan kerül bele? Mint Pilátus a credoba. Csak bele huzta beszélve a magyar nőkről. Ez meg a franciának elég.

Betevén a könyvet kérdém: mit tanultál belőle? Olvastam franciául. A franciának különben érdekes könyv lehet. Azon tanulság azonban mégis kétségtelen, hogy mennyire szüksége van nem csak a franciáknak, hanem általában a külföldnek — saját érdekünkkel, meg főképp önmagunknak egy hazánkat ismertető francia, angol, olasz, német nyelven megjelent jó könyvre, melynek kiadását a magy. tud. akadémia vagy a kormány eszközölhetné, — s mely felülhetné általános fő mozznataiban hazánk állami és művelődési történetét 1825-ik évig röviden, onnét 1848-ig körülményesebben, 1848-tól fogva különösen a 48-ik törvényeink s utóbbi állami és kulturális fejlődésünk ismertetésével részletesen, míg azután jövőre évről évre folytatólag a lefolyt évi általános hazai állapotokat hivatalos adatok alapján ismertette közé tenné és pedig az illető nemzet izléséhez alkalmazott iránylyal: a németnek rendszerbe öntve, tudós, értekező s a részletekre is kiterjeszkedő előadással; az angolnak szabatos tárgyilagossággal, a franciának szellemes társalgó modorban, az olasznak élénk, hangulatteljes, könnyű nyelvezettel.

Páris, 1883. január hóban.

Szigethy Zoltán.

GONDOLAT.

Szükség s mennél előbb halad a társaság, annál inkább szükség, hogy néha néha a természet ölebe térjünk be; mert ez megtérés. Ki a természetbe lép, gyermeké lesz; mert az ember anyja a természet.

(Szemere.)

saikban
keresen
örömmel
kebelé-
ét éven
Azonban
sel nem
tagjai
fényé-
erés il-
vendég-
esületi
e ven-
cát!
ben be-
etes elő-
azonban
nek tar-
ndkivüli
egyleti
száma
nyiségét
e igény-
k körre
sztmány
ttette s
egyleti
li keres-
rettetett
kalmaz-
orilisban
a városi
ak nagy-
tva s a
va. —
00 frtos,
e.
csapat
rezo fel-
egylet a
egyet vál-
ettfizetés
n, hogy
a, hogy
ek épen
fővőben,
állaljon;
állsimál-
oly ked-
ogy ily
gyülé-
a kinos
annyival
elmond-
z orosz-
olyamán
az ünne-
den ide-
szük is,
megma-
egyleti
pártoló,
tüzoltó-
résztint
59 kr.,
zzáadva,
51 a 858
pénztár-
ban ben-
t 300 frt.
rténétét;
rtét van
Székely
Pilátus
nőkről.
belőle?
s könny-
n, hogy
n, hanem
g főkép
n, angol,
nek ki-
y eszkö-
nataiban
évig rö-
l fogva
és cultu-
azután
os hazai
közze
almazott
értekező
angolnak
s társal-
könyvi
oltán.
több szük-
ez meg-
ber anyja
re.)

a mentőponyva ára 106 frt, melyek összesen 642 frtot tesznek, mely összeget a 858 frt 98 kr. összes kiadásból levonva, új tárgyak beszerzésére, javításokra és rendkivüli kiadásokra egész éven át 216 frt 92 kr. lett kiadva, vagyis 3 frt 08 krral kevesebb, mint mennyi e címeken az 1882. évi költségelőrányszabvány felvételét.

A lóbeszerzési alap 136 frt 82 krt tesz, mely az egyleti vagyontól külön kezelik. Egyesületünk jötevei valának a t. zala-egerszegi takarékpénztár, mely 200 frtot, tek. Kaiser József ur, aki egy mentőponyva beszerzésére 100 frtot és tek. Hubay György ur, aki 50 frtot volt szives egyesületünknek ajándékozni. Fogadják az illető nemeslelkű adakozók ezuttal is egyesületünk köszönetét.

A betegsegélyezési alap 39 frt 62 krt tett, melyből tüzeseteknél megsérült tüzoltók részére az év folytán kiutaltatott 35 frt, s így az év végén a pénztámaradvány 4 frt 62 krt tett.

Az egyleti választmány legfőbb óhaja ezen betegsegélyezési alap gyarapítása, mert elég alkalom volt meggyőződhetni arról, hogy tüzeseteknél a megsérült tagok munkaképtelenségük idejére nagyobb részt e segélyre vannak utalva. E segély alap tulajdonképeni megteremtése végett Szeghő István urnak, a központi választmány ügybuzgó elnökének indítványára a magas pénzügyminiszterium megkeresett a betegsegélyező alap javára egy tekintélyes összeg, mely a sorsjátékból a betegsegélyezési alapnak jut. — Azonban igénytelen nézetünk szerint e betegsegélyező alapot folyton kell gyarapítanunk s évgyűléseknél elhatározandó volna, ha az egyesület kimondaná, hogy a tüzoltóktól befolyó jövedelem fele részben mindenkor a betegsegélyezési alapra fordítatik, továbbá a költségekben minden évben egy bizonyos összeg vétessék fel e célra. A segélyalap gyarapításának egyik fő célja volna oly helyzetbe jutni, hogy tüzoltóinkat nemcsak a tüzoltás folytán támadt betegségeikben részesítsük, hanem általában a csapatnak minden rendes segélyben, hanem általában a csapatnak minden egyes tagja bármily okból származott munkaképtelensége idejére az egyesülettől állandó segélyt nyerjen. Így teremtethetünk állandó, tevékeny s kőkőkép fegyelmzett csapatot! Hiszszük is, hogy ezen üdvös s a csapat reorganizálására létesítő cél, javaslatunk elfogadása esetén a közel jövőben el lesz érve.

Felolvasott jelentésünkben egybefoglalva volt szerencsénk a t. közgyűlés elé terjeszteni egyleti életünk képét a lefolyt évről. Jelentésünket azon óhajjal zárjuk be, hogy ne csak nagyfotóságú események idején működünk vállatve, hanem nemes célunkat mindekor szem előtt tartva, iparkodjunk szakadatlan előre! Csak úgy lesz egyesületünk a hason irányú intézmények példányképe, úgy lesz az városunk büszkesége!

Fővárosi levél.

(Szinházak. — Csiky Gergely. — Bozóthi Márta. — A koldus diák. — Der Bettelstudent. — Az első magyar rabbi. — Egy adom a budavári kihallgatásról.)

Ideje, hogy egyszer már a színházakkal is foglalkozzunk, mert ma-holnap kikopunk a saisonból és Thalia asszonyiság valamennyi híveivel együtt megtalál ránk neheztelni. Hogy messzire ne menjek — mert ha vissza akarnék kapni a lefolyt saisonra, szüknek bizonyulna egy fővárosi levél kerete — csak a mult hét színészeti eseményeire fogok reflektálni és pedig annál inkább, mivel ezek valóságos „események” és meg vagyok győződve róla, hogy önéket is nemsokára foglalkoztatni fogja.

Ecclesia praecedit. — mondhatnám ha Csiky Gergely már nem alapított volna boldog családi tűzhelyet; — azonban így is — megérdemli, hogy az ő Bozóthi Mártájával foglalkozzunk első sorban csak azután nézzük meg a népszínházban a Koldus diákokat. Mert ez a két darab volt a mult hét színházi eseménye, melyekről szólani akarok.

A Bozóthi Mártában Csiky Gergely az uzsora kérdéssel foglalkozik. Tehát modern tárgy (no nem éppen modern!) és mindig napirenden levő társadalmi kérdés. Csiky nem oldotta meg e kérdést, hanem egy határos képen mutatta be. Csikynek bámulatos érzéke van az aktuális kérdések feldolgozásához, de azok megoldására nem képes, de nem is törekedik. Nagy eszmékkel foglalkozik, de nem képes azokat teljesen felélelni, hanem csak töltelékül használja föl, hogy aztán rágomolyítsa az epizódokat, melyeknek mestere s melyekkel rendkivüli hatást tud előidézni. Hogy nagyon is válassza a hatást ezáltal bajnak baj, de sokkal nagyobb baj volna, ha nem érné el. Hanem célt ér és ezért örömet megbocsáthatunk neki és szívünkkel örülhetünk, hogy van Csiky Gergelyünk, aki oly nagy sikereket tud aratni azon a színpadon, hol fénysugár közönség és szigorú kritika hallgatja Sardou, Dumas, Molière, Belot darabjait.

A Bozóthi Márta tehát nagy külső sikert aratott, ezt elismerte a kritika is, mely azonban — persze az a rész, mely számot tarthat a kritika-névre és nincs pártáskodás által szagalmazva — el nem mulasztá a hibákat is kellő világításba helyezni s Csiky-t inteni, hogy hatást vadászni nagyon kevés dícsőség.

Egyébiránt lesz alkalom önöknek is kritikát gyakorolni Bozóthi Márta felett, mely bizonyára be fogja járni hazánk minden színpadját.

Lesz azonban garde de dame-ja is a „koldus diák” személyében (a kit helyesebb lett volna mendikánusának elkeresztelni).

Ez a vig legény szintén a mult héten vonult be hozzánk esztalant, pajkos zeneszó mellett és a népszínházban roppant nagy közönség üdvözölte első megjelenését. Volt e közönség között azonban temérdek sok kíváncsi is, akik meg akartak győződni róla, vajlon többet ér-e a koldusdiák, mint a Bettelstu dent? (mert tudni kell, hogy ez operettet már haszszor adták elő a gyapju-utcai német színházban s csak úgy került a népszínházba.) Mondjuk-e, hogy mindenki meggyőződött róla, hogy Budapestent fűtt már a német Thalia végőrája, s hogy

még ezen német operette előadása is jóval alacsonyabban áll azon niveauánál, hová azt a népszínházban Blaha Lujza asszony utolérhetően művészetileg emelte.

Önök hallani fogják a koldusdiák fülbemászó zenéjét, kedvesnek fogják majd találni, oh de hogy elragadná önéket, ha a divától hallanák. Ha feljőnnék Pestre, meg ne feledkezzenek arról a mendikánusról, kinél kedvesebb még nem predikált egy husvét-napon sem . . .

A predikálásról jut eszembe, hogy tegnap igen érdekes szertartásnak voltam tanúja: az első magyar rabbi felavatásához kaptam meghívót a helybeli zsidó szemináriumba. Igazán nagy kíváncsisággal kerestem föl a budafafüti szemináriumot, melynek templomában fényes gyülekezet — többek között Trefort miniszter is számos orsz. képviselővel — nézte végig az érdekes szertartást, mely a maga nemében első volt Magyarországon. Az a fiatal ember, kit tegnap felavattak, a csak nemrég alapított szeminárium első növendéke volt, ki a rabbi címet elnyerte. Azonban nemcsak címet, hanem állást is nyert, mert a 32 éves fiatal embert — Neumann Edét — a nagy-kanizsai hitközség megválasztotta rabbi-jának. A szertartás a menyiben egyszerű, ép oly meglehető volt. Dr. Kohn hitközség tartott emelkedett szellemben meglehető beszédet, mire a fiatal rabbi disszertációját adta elő, oly ékes szólóan, olyan tiszta magyarsággal, hogy mindenkit meglepett. Általában az egész intézet szelleme magyar s az innen kikérülő rabbik bizáncyára ép oly magyar hazafiak lesznek, mint képzett hitoktatók. . . .

Hogy a feleségő fiatal asszonyok szavaival éljek, „mielőtt leveletem bezárom” még egy adomát akarok említeni, mely sok derűtséget kelt azon körökben, hol a szereplő egyéneket ismerik. Kissé régi keleti dolog ugyan, azonban olyan jóízű, hogy azt hiszem, mulatni fognak rajta.

A Budaváriban e tél folyamán adott királyi kihallgatások egyikére egy helybeli nagy iparos is jelentkezett, hogy ő felségének személyesen köszönhesse meg, amiért nemrég a nemességre emelte. Előre kell bocsátani, hogy az illető nagy iparosnak valami családi viszánya volt vejevel, akit Keletinek hívnak. — Hogy történt, hogy a kihallgatás alkalmával a kabinet titkárja eltévesztette a sorrendet és az előbb következő román konzul helyett az említett nagy iparost bocsátotta be az uralkodóhoz, aki végig hallgatván ennek obligát köszönetét, barátságosan kérdé tőle (természetesen a sorrend szerint következő román konzulnak tartván őt):

— Hát a keleti kérdéssel hogy vagyunk?
— Khöszönöm, fihelség, már rendbe hoztuk! felelt alázatosan a nagy iparos, aki azt hitte, hogy az ő veje után tudakozódik a király.

Hogy kiderült-e az a komikus félreértés, erről nem szolgálhat önöknek felvilágosítással

Hevesi József.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Az egyházmegye új püspöke Hidas Kornél ömeltőségének ünnepélyes beiktatása — mint hiteles forrásból értesültünk ápril hó 15-én fog megtörténni. A püspöki szentelést — mint lapunk egyik előző számában már jeleztük — a bibornok primás végzi Szombathelyen, dr. Dulánky Nándor pécsi és Császka György szepesi püspökök segédlete mellett.

A magyar szent korona országai „vöröskereszt-egyletének” Zala Egerszegi fiókja 1883. évi március hó 4-én d. u. 3 órakor a megyeház nagyeremben rendez évi közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívotnak Svastits Benóné elnök. Tárgysorozat: 1. Évi jelentés. 2. Pénztárnoki jelentés. 3. A kisorsolt 5 választmányi tag helyébe új választmányi tagok választása. 4. Indítványok tárgyalása.

A városi képviselő testület február hó 28-án tartott gyűlése igen látogatott volt. — A gazdasági és kertészeti iskola számára a Braunstein-féle pajtáskert megvétele lett majdnem egyhangulag elhatározva főleg közszerepben álló alispán urunknak, a ki mint a város virilista képviselője szives megjelenésével az első ízben szerencsélte a gyűlést, azon figyelmeztető indítványára, hogy a telek megvételénél az áron kívül az is tekintetbe veendő, vajlon melyiknél eszközölhető könnyebben és olcsóbban szükség esetén a kert esetleges kivívítása, ami kétségekívül a Braunstein-féle teleknél leginkább elérhető. — Az adás-vevési szerződés kiállításával s a telekkönyvi átíratással Arvay István, Hubay György és dr. Czinder István urakból álló bizottság lett megbízva; ugyan ezen bizottság felkérte a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur öngyerméltőségéhez intézendő felirat elkészítésére a tekintetben, hogy miután a város az ipartanműhely számára szükséges helyiséget, valamint a gazdasági iskola telkét megvásárolta, kegyeskedjék a magas kormány a gazdasági kertben a szükséges építkezést eszközölni. Ugyanezen felirathoz a város azon ünnepélyes ígéretet teszi, hogy ha idők multával az intézet virágzása annak magasabb fokú kibővítése — illetve átalakítására indítaná a magas kormányt, a város anyagi tehetségéhez képest a még szükséges telek megvásárlásához a legnagyobb készséggel hozzá fog járulni. E felirathoz ányújtására Svastits Benó alispán, Arvay István és város bíró urak kérték fel.

Alispán ur a közgyűlés figyelmét felhívja a város utcáin az utak jó karba hozatalára, ugy a rendszeres járdák készítésére. Konkret javaslatot nem tesz, hanem indítványozza, hogy választassék egy utépítészeti bizottság, melynek feladata lenne ezen ügyet tüzetes megvitatás tárgyává tenni s ennek alapján a közgyűlés elé konkret javaslatot terjeszteni; részéről igéri, hogy e bizottságot működésében szivesen fogja támogatni. A közgyűlés alispán urnak ezen, a város emelése érdekében tett indítványát lelkesedéssel fogadta el s az utépítészeti bizottság tagjává Arvay István, Hubay György, Ruzsich Károly, Kaiser József, Hollós József, Fischer László és Kovács Károly urakat választotta s egyuttal a város

utcáinak szabályozása érdemében kidolgozott javaslat ugyanezen bizottságnak kiadatik.

Városbíró ur előterjeszti, hogy a helybeli takarékpénztárhoz pénztárnokká történt megválasztása folytán a bíró állásról lemond s kéri a közgyűlést a szükséges intézkedések megtétele végett. — Városbíró urnak érélyes és hűséges eljárásáért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott s a járási szolgabíró ur felkérte határozatott, hogy egyelőre a bíró helyettes választása végett a képviselő testületet egybehívni sziveskedjék.

A befásításra nézve határozatott, hogy a fehérképi utcában Hajik ur házától Hrabovszky ur házáig, de csak azon az oldalon a még hiányzó befásítás a jelen tavasszal fogatosítottatik.

Végül a temető előrészen, hol a sövénykerítés ki lett vágva, kökerítés építése lett elhatározva s annak fogatosítása a városi tanácsra lett bízva.

Helyettes városbíróvá Zarka Miklós járási szbíró ur elnöke alatt f. hó 1-én tartott képviselő testületi gyűlésen egyhangulag id. Czinder István városi tanácsos ur lett megválasztva.

Előlejtés. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszterium f. évi 30716 sz. a. kelt rendeletével Sturm György kir. főmérnököt, a zalamegyei építészeti hivatal főnökét, I. osztályú kir. főmérnöké léptette elő. — A megyei építészeti hivatal ügybuzgó s közszerepben álló főnökének ezen előléptése alkalmából őszinte szívből gratulálunk.

Gyászhir. Vettük a következő gászjelentést: „Vindornyalaki és hertelendi Hertelendy Ferenc mély fájdalommal tudatja maga, ugy nővérei Iréne férjezett Törek Aladárné és gyermekeik Leontine, Iván, Margita és Irén — és Róza férjezett Koller Istvánné és gyermekeik Irma és Vilma nevében nagyanyjuk, illetőleg dédanyjuk vindornyalaki és hertelendi özv. Hertelendy Károlyné szül. nedeczei Nedeczy Tereziának folyó 1883 évi február 27-én d. e. 10 és fél órakor, életének 91 évében, a halotti szentségek ajtatos felvétele után végelgyengülésben bekövetkezett elhunytát. — A megboldogult hült teteme f. évi március hó 1-én d. u. 3 órakor fog a lesence-tomaji családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. — Az engesztelő áldozatok pedig ugyanezen L. Tomajon a kegyuri templomban március 3-án d. e. 10 órakor fognak a Mindenhatóknak bemutatni. — Aldás és béke hamvaira!”

Néhai gróf Festetich Tassiló 1874. május 11-éről kelt végrendelete, és 1879 és 1880-ik évekről kelt főkévérendelete február hó 16-án a keszthelyi járásbíró és aljárásbíró által kihirdettetvén, azok lényeges tartalma a következő: A keszthelyi és szt.-györgyi hitbizományi uradalnak és ezekhez tartozó könyvtár és régi pénzügyi-temény, ugy az összes instructio, a keszthelyi kastély és egész berendezésének, ugy a bécsi palota és kertjének örököse ifju gróf Festetich Tassiló. Gróf Festetich Jenő örökök 200,000 frtot, gróf Kinszky Zdenkóné 100,000 frtot, gróf Festetich Lajos 20,000 frtot, ennek két leánya egyenkint 100,000 frtot; Helén testvérjének első férjétől gróf Würtembergtől származó 4 gyermeke és második férjétől származó 2 gyermeke fejenkint 10,000 frtot. Cordella komornikja a megsebesítés óta és súlyos betegségeben teljesített hű szolgálataért 4000 frtot és évenként 600 frt. évdíjat. Keszthely és Szt.-György uradalmakhoz tartozó urbéri községek összes iskoláinak 40,000 frtot; ezen összeget a hitbizományi ur szakértőkkel együtt ossza el. Tisztjeit, kik iránta hűséggel viseltettek és teljeselmes gazdaságát bölcseséggel vezették — utódja jó indulatába ajánlja és az általa meghatározott nyugdíjakat épségben tartani óhajtja. A keszthelyi plébánia templomban kíván eltemettetni, szobrot nem óhajt, hanem egy egyszerű kocka forma sírkövet magyar felirással. — Végrendeletének végrehajtóul gróf Zichy Henrik urat kérte fel.

Kinevezés. Illy József, a keszthelyi polgári iskola segédtanítója, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által ugyanazon polgári iskolához rendes tanítóvá lett kinevezve.

Keménytűz volt f. hó 1-én este 1/2 9 órakor Schütz Sándor házában. Az óriási szél szerte szórta a sziporkákat. Szerencse, hogy közelben szalmás földi ház nem volt, mert kőből épült sziporkáktól könnyen meggyuladhatott volna.

A nagy-kanizsai vöröskereszt egylet mult hó 25-én tartotta Ebenspanger Lipót elnöke alatt közgyűlést, melyen felolvasott az évi jelentés, továbbá a a számvizsgáló bizottság jelentése a számadás megvizsgálásáról, mely jelentés alapján a közgyűlés a pénztárnoknak a felmentvényt megadta. A kisorsolt 12 választmányi tag helyett megválasztottak: Somsich Lőrincé, Eisinger Henriké, Blau Nándorné, Lessner Henriké, Rosenber Izrahelné, Rosenfeld Adolfné urhölgyek, továbbá Somsich Lőrincé, dr. Tomcsányi Imre, dr. Tuboly Gyula, Ullman, nyug. őrnagy, Ebenspanger Leo és Guttmann Lázár urak.

Uj bank. Mint értesültünk, városunkban egy népbankot szándékoznak felállítani, mely a helybeli üsegegyező egylettel szövetkezeten állna. Az üsegegyező egylet f. hó 4-én tartandó közgyűlésén indítvány is fog tétetni a tekintetben, vajlon a segély egylet akar-e szövetkezni a létesítendő bankkal? Nézetünk szerint a szövetkezés mindkét intézetnek csak előnyére válnék s amellet mindkettő egymástól teljesen függetlenül s önállóan működhetnek.

A rablógylkos Hatos Sándor 48 sz. gyalog-czredbeli katona ügyében, aki a karácsonyi ünnepek előtt Sárszeg község mellett levő utszéli csárdában rablógylkosságot követett el, melyet annak idején lapunkban részletesen közöltünk, a végtárgyalás Budapesten e hó 12-én lesz.

A helybeli vegyes ipartársulat mult hó 25-én tartott ülésén az ipariskola költségeinek fedezésére a folyó tanévre 20 frtot szavazott meg. Egyuttal elhatározta, hogy a magas kormányt felirathoz fogja felkérni a szabad iparnak, mint főkép a kis iparos megbuktatását célzó intézménynek megszüntetése ügyében, valamint annak szabályozása végett, hogy a segéd csak bizonyos meg-

állapított idő elteltével lehessen önálló iparos; mivel a jelenlegi viszonyok szerint a segédnek szabadságában állván azonnal önállóan működhetni, e körülmény míg egy részt a segéd további kiképzetésének útját állja, más részt az önálló iparosok száma így folyton szaporodván, ezen osztály sanyaru helyzetét csak fokozza s a megélhetés gondját súlyosítja.

Oltó ágak. Lapunk f. évi 5. számában Gyümölcsészet I. című cikkben említve volt, hogy a cikk végén felsorolt gyümölcsfajfajokból oltó ágat bárki is kaphat, ha e tekintetben szerkesztőségünkhöz fordul s csupán a szállítási költséget kell fedeznie. Midőn erre a gyümölcsészettel folalkozóknak figyelmét újból felhívjuk, egyúttal a jelentkezőket felkérjük, sziveskedjenek legalább a szükséges fajt (alma vagy körte stb.) okvetlenül megjelölni.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: özv. Nyári Ferencné szül. Muzsik Mária; — Molnár Jánosné szül. Nyári Mária egy gyermekei István, Kálmán, Irma és Irene, továbbá Nyári Kálmán és neje Bogya Hermine egy gyermekeik Kálmán és Jenő bánatos szívvel jelentik szeretett férje, illetve atyjuk, ipja és nagy atyjuk Nyári Ferencnek nyugalmazott számtartónak életének 83-ik évében végelgyengülés következtében Zalaegerszegen, 1883. március hó 2-án történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hiült tetemei f. é. március hó 3-án délutáni 4 órakor fognak a zalaegerszegi közös sírkertben örök nyugalomra eltakarítani. Áldás és béke poraira.

A vörös-kereszt sorsjegyek f. hó 1-én tartott húzása alkalmával — mint halljuk — a helybeli Vörös-kereszt-egylet a 3714. sor 94. számú sorsjeggyel 500 forint nyert.

A nőegylet ügyében vettük a következő sorokat: Tisztelt szerkesztő úr! Február hó 27-én tartotta a helybeli nőegylet választmányja rendes havi gyűlését. E gyűlésen a t. választmány sajnálattal azon meggyőződésre jutott, hogy a segedelemért folyamodók száma napról napra növekszik, azonban a havi befizetési díjak ezen arányban nem nőnek; igen kívánatos volna, ha a tagok száma azon mértékben nőne, mint a kérvényezőké. A nőegyleti népkönyhában január hóban 182 és február hóban 165 ebéd lett kiutalványozva a helybeli szegények részére. — Az elnök.

Köszönet nyilvánítás. A náprádfüi iskolaszék — derék és erélyes szolgabírójának Botka Ferenc urnak közbelépésével kijelenté, hogy a célnak meg nem felelő rozszant iskola épületét újjal pótolandja. Az újból építendő iskola s tanítói lakhoz a szükséges épületének nagy részét gróf Széchenyi Béla ajándékozta, mely kegyességért a nemesszívú grófnak hálás köszönetét fejezi ki a náprádfüi iskolaszék.

Lóárverés Kaposvárott. Somogy megye gazdasági egyesülete Kaposvárott lóárverést tart, mely f. évi március hó 29-én reggel 8 órakor kezdődik s a szükséghez képest 30-án folytatattik. — Ez árverés célja a vevő közönséget a tenyésztőkkel közvetlen érintkezésbe hozni és ezáltal egyrészt az ottani vidéken tenyésztett kitiűő lóanyag számára jobb piacot létesíteni, más részt a vevőket lehetőleg költségtől és fáradságtól megmenteni. — Lakásokról és ellátásról több jó vendéglőben van gondoskodva. Az egylet tisztviselői az érkezőket az árverés előtti napokon a kaposvári pályaudvarban fogják várni.

Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Heteyi Lajos sümei kir. járásbírósi végrehajtót a deveseri kir. járásbíróshoz helyezte át.

Kinevezés. A soproni m. kir. pénzügyigazgatóság Gyuk József V. oszt. adótitket a letenyei kir. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré nevezte ki.

Gyilkosság. Baráth Pál nevű 36 éves egyén, ki több év óta az alsó-lendvai hegyen lakott, f. évi február hó 13-án éjjel alvás közben Gmeinic Örsz névű feleségének biztatására Tkális Mátyas szolga és Spingler János hegyi lakós által szándékosan meggyilkoltatván, hullája egyik szomszédos hegyi hajlék borházába elásatott és fölébe egy nagy hordó hengerített. Baráth Pál neje az esetet elhallgatván, férje elűnéséről a hatóság tudomást nem szerzhethetett, sőt hogy a gyilkosság gyanuját magáról elhárítsa, Tkális Mátyas szolgája által a meggyilkoltak kalapját, tarisznyáját több irományval a petesházi határban a Mura partjára vitette, mintegy bizonyítására annak, hogy Baráth Pál öngyilkosságot követett el. — Ezen tárgyakat Koczky István petesházi ispán ur a Mura partján megtalálván, azokat a talált iratok nyomán a meggyilkoltak Mura szerdahelyen lakó rokonainál felmutatta, akik a szolgabírói hivatalban jelentést ténen, a vizsgálat megindított. — A vizsgálat folyama alatt a leírt gyilkossági esetet vádoltak beismervén, a hulla kiátása után a kir. bíróságnak át-szolgáltattak.

Öngyilkosság. Folyó évi február hó 10-én Markován Gábor hosszatalusi lakós juhászbotjár magát agyon lötte; a helyszínen megjelent orvosrendőri vizsgálat folytán igazoltatott, hogy az öngyilkosság öntudatlan állapotban követettett el.

A zalaegerszegi takarékpénztár részvény társaság az 1882. évi tiszta nyereségből jótékony célra a következő adományokat szavazta meg: a városi kórházra 100 forint, az ujonnan építendő kórházra 100 forint, a Stern család által alapított kórházra 100 forint, az önk. tüzoltó egyesületnek 80 forint, városi óvodának 100 forint, nőegyletnek 50 forint, vörös-kereszt egyletnek 30 forint, a zalaegerszegi tanítói járási kör segélyegyletének 25 forint, a városi szegényeknek 50 forint. — Ezen adományokon kívül még az 1882. év folyamán jelentékeny összeget küldött a győri valamint tiroli árvizkárosultak számára, úgy Arany szobrára. Ez adatok elég fényesen igazolják, hogy a helybeli takarékpénztár a jótékony célokra évenként nagyobb összeget szavaz meg, mint sok hason irányú s talán nagyobb forgalmú pénzintézet, mely állításunkról meggyőződést szerezhet, aki figyelemmel kíséri, mily összeget szavaznak meg ily jótékony célra más pénzintézetek.

Nyiltér.

Breisach Sámuel helybeli könyvkereskedő üzletébe egy növendék, a ki a polgári iskola vagy a gymnasium négy osztályát sikerrel elvégezte, tanoncul minden órán felvétetik.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Hirdetések.

109.
tk.—83.

Árverési hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dömötör István** vitenyédi lakos végrehajtónak, **Kocsis György** nagy-kutasi lakos végrehajtást szenvedő elleni 50 fnt 67 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő a n.-kutasi határban fekvő, a n.-kutasi 186. sz. tjkvben 1—6 sorsz. alatt fölvevett ingatlanokból Kocsis Györgyöt illető 188 fnt becsértékű, s a 215 tjkvben 1 sor 873. hrsz. alatt fölvevett fekvőségéből ugyanazt illető 144 fnt becsértékű felerészre, 188 fnt és 144 fntban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

1883. évi április hó 16-ikán d. e. 10

órákor **Nagy-Kutas** községben a bírőháznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 18 fnt 80 krt és 14 fnt 40 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zala-Egerszegen 1883. évi január 19-én

Dr. Gyömőrey Vince
elnök.

Magyar Pál
jegyző.

Hirdetmény.

A Zala-Egerszegi takarékpénztár részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint ezen intézet 1883. évi február hó 1-től számítva mind a korábbi, mind a későbbi rendes betétek után

$$4\frac{1}{2}\%_0$$

fog fizetni, ellenben a betétek után a 10% tevő új tőke kamat adót ezen pénzintézet fogja fizetni.

Miről is az illető érdekelt felek ezennel értesítettek.

Zala-Egerszeg, 1883. február 24-én.

Az igazgatóság.

34. 2—1.

Mindenmemű fogfájás, még ha a fogak lyukasak vagy törtek is, pillanatnyi idő alatt és tartósan elhárítatik a híres

indiai kivonat

(indischer Extrakt) által. E kitűő tulajdonságánál fogva ezen szernek egy háznál sem szabad hiányoznia. Valódi hamisítatlan minőségben, palackokban elhelyezve, palackja 35 kr-ával Zala-Egerszegen egyedül **Holloşy József** gyógyszerész urnál kapható. 5 *—6.

Németh Gyula

okleveles gépész Zala-Egerszegen jutányos feltételek mellett alkalmazást keres, mint gépész uradalmaknál, vagy földbirtokosoknál. — A nyerendő állást azonnal elfoglalná.

35. 1—1.

Tahy R. gyorsajtonyomása Zala-Egerszegen.

Meghívó.

A „Zala-egerszegi szövetkezeti önszegélyző-egylet“

rendes évi közgyűlését

f. 1883. évi március hó 4-én d. u. 2 órákor helyben az izraelita hitközség iskolai helyisége iparos-tályában fogja megtartani, melyre a t. c. egyleti tag urak az alapszabályok 41. §-a értelmében tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés napi rendjét képező tárgyak következők:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére kikiáltandó 2 tag megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A mérleg megállapítása és az V. csoportbeli üzletrészeknek a felügyelő-bizottság véleményes jelentése alapján eszközzendő felosztása.
4. Az igazgatóságnak, nemkülönb a felügyelő bizottságnak az 1882. évre adandó fölmentése.
5. Az 1883. évi költségvetési előirányzat megállapítása.
6. Indítványok tárgyalása; és végre
7. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak választás utján 3 évi időtartamra leendő megújítása.

Kelt Zala-Egerszegen, az igazgatóságnak 1883. évi február hó 7-én tartott üléséből.

Jámbor Samu

Deutsch Manó

títár, könyvelő.

32. 2—2.

v. igazgató.

Hirdetmény.

A Zala vizén fekvő és a Szegedy-Báro Mikos és Okolicsányi családok közös tulajdonát képező túske-szt. péteri — zalamegyei — malom, mely f. 1883-ik év tavaszán az ujjabbkori őrlési igényeknek teljesen megfelelő karba helyeztetni, illetőleg átalakíttatni fog, — minden tartozmányaival együtt

f. 1883. év april 24-től kezdve 6 esetleg 12 évre bérbe adatik.

A bérlet feltételei, úgy az átalakítás és helyreállítás tervezete a Szegedy-féle ötvösi urodalom számtartóságánál (u p. Türje, Zalamegye) megtekinthetők, s ugyanott a szerződés megköthető.

Ötvös 1883. február 17-én.

Az ötvösi uradalom számtartósága.

28. 3—2.

Kitűtetett Bées, Triest 1882, Kecskemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpasztilla, általánosan ismert és kitűtetett szer **köhögés, rekedtség és elnyálkásodás** ellen elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak-tudós e nemből a legjobbknak ismerte el. A 25 és 50 krajcáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerüzében kaphatók.

Gyomorhaj ellen Egger-féle Sodapasztillák mindenféle **gyomorhajok, emésztésihiány, gyomorchív, beltunyás, görvél, halvány-ság, ismétlődő fájás** ellen. Ezen pasztillák, melyek egy éven belül készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lelékezést. — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohnövény cukorkái (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óják a lé zési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatusukról fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kitűő cukorkát használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők: egy doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártypapirzacskókban. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta malátakivonatból és cukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek eredeti áron kaphatók: Zala-Egerszegen **Holloşy József**; Prágában **Holloşy József** és **Präger Béla**; Szombathelyen **Rudolf Alajos** és **Simon Gyula** gyógyszerészeknél. — 30. *—1.